

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/40/2021
Identifikačné číslo spisu: 0019010701
Dátum vydania rozhodnutia: 11.01.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:0019010701.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Martiny Zeleňakovej a JUDr. Dušana Krč-Šeberu v trestnej veci obvineného S. Q. pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona a iné, na neverejnom zasadnutí konanom 11. januára 2022 v Bratislave, o dovolaní ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky proti trestnému rozkazu Okresného súdu Michalovce z 19. decembra 2019, sp. zn. 21T/28/2019, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky odmieta.

Odôvodnenie

Okresný súd Michalovce (ďalej tiež „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“), trestným rozkazom z 19. decembra 2019, právoplatným 25. januára 2020, sp. zn. 21T/28/2019 uznal obvineného S. Q. (ďalej tiež „obvinený“) za vinného z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona v spojení s § 138 písm. h) Trestného zákona v súbehu s prečinom ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 3 písm. c) Trestného zákona, ktorého sa dopustil na tom skutkovom základe, že

- dňa 9. mája 2019 v čase okolo 18:20 hod. viedol osobné motorové vozidlo zn. VW Golf, ev. č. G. XXXF., po ceste XX/XXX v smere od obce U. na obec X. v pravom jazdnom pruhu rýchlosťou vyššou ako je v danom úseku dovolená cca 115,0 km/h +/- 10 km/h (104 km/h až 127 km/h), kde v druhom kilometri začal predchádzať motorové vozidlo zn. MERCEDES BENZ, jazdiace v tom istom smere jazdy, v pravom jazdnom pruhu, pričom prešiel s vozidlom do protismernej časti vozovky, kde sa čelne zrazil s protiídúcim motorovým vozidlom zn. BMW, ev. č. G. XXXBH, ktorého vodič I. Y., narodený XX. I. XXXX, trvale bytom C. XXX, utrpel mnohopočetné zranenia ťažkého charakteru ako natrhnutie predného ihlicovočlenkového väzu pravej nohy, otvorenú mnohoúlomkovú vnútrokĺbovú zlomeninu dolného konca ľavej stehennej kosti, bimaleolárnu zlomeninu ľavého členkového kĺbu s duplexnou zlomeninou ľavej ihlice s dobou PN 9 mesiacov i s možnosťou vzniku trvalých následkov a jeho spolujazdkyňa sediaci na prednom sedadle W. G., narodená XX. N. XXXX, trvale bytom C. XX, utrpela zranenia ľahkého charakteru a to pomliaždenie centrálnej tretiny tváre s tržnou ranou kožného

krytu nosa s dobou PN 5 dní, obvinený bol po dopravnej nehode podrobený dychovej skúške prístrojom AlcoQuant 6020 Plus, sériové číslo Z v čase o 18:44 hod. s výsledkom 0,84 mg/l alkoholu vo vydychovanom vzduchu a následne v čase o 19:01 pri druhej dychovej skúške s výsledkom 0,87 mg/l alkoholu vo vydychovanom vzduchu. Obvinený S. Q. uvedeným konaním porušil ustanovenie § 4 ods. 1 písm. c), § 4 ods. 2 písm. d), § 15 ods. 5 písm. c), § 16 ods. 2 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov.

Za to okresný súd uložil obvinenému podľa § 157 ods. 2 Trestného zákona, s použitím § 41 ods. 1, § 38 ods. 4, § 37 písm. h), m) Trestného zákona, úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 30 (tridsať) mesiacov, výkon ktorého mu podľa § 49 ods. 1 písm. a), § 50 ods. 1 Trestného zákona podmienične odložil na skúšobnú dobu 36 (tridsaťšesť) mesiacov. Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona uložil súd prvého stupňa obvinenému aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkých druhov na dobu 5 (päť) rokov a podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku povinnosť nahradiť poškodenému I. Y., nar. XX. I. XXXX, trvale bytom C. XXX, škodu vo výške 11 953,40 eur, poškodenej W. G., nar. XX. N. XXXX, trvale bytom C. XX, škodu vo výške 202,60 eur a poškodenej spoločnosti D. a.s., Y. XXXX/X, C., škodu vo výške 1 087,36 eur s tým, že podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku poškodenú spoločnosť S. a.s., X. X, T. a poškodenú N. R., nar. X. I. XXXX, trvale bytom G. XX, okr. G. odkázal s nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Proti tomuto rozhodnutiu okresného súdu, na podnet poškodeného I. Y., podala ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej tiež „ministerka spravodlivosti“ alebo „dovolateľka“) dovolanie, a to z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. h), písm. i) a ods. 3 Trestného poriadku, pretože spomínaným rozhodnutím bol, podľa jej názoru, porušený zákon v ustanovení § 49 ods. 1 písm. a), § 50 ods. 1, § 284 ods. 1 Trestného zákona a § 353 ods. 1 Trestného poriadku, v prospech obvineného S. Q..

V písomných dôvodoch podaného dovolania po zhrnutí obsahu napadnutého rozhodnutia ministerka spravodlivosti namietala v prvom rade pochybenie pri ukladaní trestu. Poukázala na to, že obvinenému bol uložený úhrnný trest odňatia slobody pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 2 Trestného zákona, za ktorý mu bolo možné uložiť trest odňatia slobody vo výmere od 1 roka do 5 rokov a keďže okresný súd zvýšil dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby podľa § 38 ods. 4 Trestného zákona o jednu tretinu, pohyboval sa v rozpätí trestnej sadzby od 2 rokov a 4 mesiacov do 5 rokov, pričom za takejto situácie uložil obvinenému trest odňatia slobody vo výmere 30 mesiacov, t. j. 2 roky a 6 mesiacov. V tejto súvislosti poukázala dovolateľka aj na ustanovenie § 49 ods. 1 Trestného zákona a vychádzajúc z výpisu priestupkov namietala, že obvinený sa opakovane dopúšťal priestupkov v oblasti cestnej premávky, navyše bol postihnutý aj za priestupok z dôvodu, že viedol motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu v množstve 0,32 mg (pri opakovanej dychovej skúške 0,30 mg), za čo mu bola uložená bloková pokuta vo výške 500,- eur a zákaz činnosti na dobu 6 mesiacov s tým, že podľa odpisu registra trestov obvinený súdne trestaný už bol, aj keď sa naňho hľadá, ako keby odsúdený nebol. Ministerka spravodlivosti vyjadrila v podanom dovolaní presvedčenie, že ak obvinený vo veku 33 rokov, nie je spôsobilý sám dodržiavať pravidlá správania sa, ktoré by nezasahovali do práv iných, pričom v tejto súvislosti poukázala na výpis priestupkov, odpis registra trestov a spôsobenie ťažkej ujmy na zdraví, je nanajvýš žiaduce pôsobiť naňho a jeho správanie aj prísnejším trestom odňatia slobody, než trestom podmieničným, a to aj so zreteľom na to, že uložené peňažné tresty, blokové pokuty, zákaz činnosti nevedli u neho k náprave. V tejto súvislosti poukázala na ustálenú prax všeobecných súdov (V 9/1972), v zmysle ktorej platí, že ak pri dopravných nehodách zavinených opitými vodičmi dôjde k spôsobeniu ťažkej ujmy na zdraví inej osobe alebo k jej usmrteniu, musí mať súd pri ukladaní trestu na zreteľ, že podnapití vodiči predstavujú jedno z najväčších ohrození. So zreteľom na priestupkovú, ako aj trestnoprávnu recidívu obvineného, jeho správanie, ktoré nie je znakom polepšenia, ale práve naopak stupňovania nebezpečnosti a frekvencie páchania trestnej činnosti, je podľa názoru ministerky spravodlivosti evidentné, že v prejednávanej veci uložený trest odňatia slobody nespĺňa predpoklady generálnej a individuálnej prevencie a nie je tak v súlade s ustanovením § 34 ods. 1 Trestného zákona, preto okresný súd nemal a ani nemohol uložený trest obvinenému podmienične odložiť. S poukazom na uvedené vyjadrila dovolateľka názor, že pre odloženie výkonu trestu odňatia slobody neboli splnené

zákonné podmienky, preto takýmto postupom súdu prvého stupňa došlo k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ale aj podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku ministerka spravodlivosti poukázala na hlavnú príčinu vzniku dopravnej nehody v začiatku nehodového deja, ktorou podľa jej názoru bolo nevenovanie sa plne vedeniu vozidla a nesledovanie situácie v cestnej premávke v dôsledku predchádzajúceho požitia alkoholických nápojov s tým, že podľa vykonaného skráteného vyšetrovania a zadokumentovaného priebehu dopravnej nehody obvinenému ako vodičovi nič nebránilo vo výhlade, takže si mal byť vedomý nepriaznivých podmienok pre predchádzanie pred ním idúceho vozidla, pritom požitie alkoholických nápojov, ktoré u neho znížilo schopnosť bezpečne viesť motorové vozidlo a primerane reagovať na vzniknutú dopravnú situáciu bolo preukázané vykonaním dvoch dychových skúšok, ako aj samotnou výpoveďou obvineného z 10. mája 2019, podľa ktorej v poobedňajších hodinách popíjal s kamarátmi, pričom vypil asi 15 poldeci vodky v dôsledku čoho mal výpadok pamäte. V tejto súvislosti dovolateľka poukázala aj na zápisnicu o výsluchu svedka práv. N. S. z 10. mája 2019, v ktorej svedok opísal priebeh nehodového deja, keďže sa v čase spáchania skutku nachádzal ako člen hliadky na úseku cesty medzi obcami X. a U., kde došlo k nehode a okrem iného uviedol, že vozidlo obvineného prešlo popri nich veľkou rýchlosťou, vôbec nebrzdilo, nerozsvietili sa mu zadné brzdové svetlá, čiastočne prešiel do protismernej časti vozovky, kde sa zrazil s vozidlom. Ministerka spravodlivosti preto vyjadrila názor, že už z uvedenej výpovede príslušníka Policajného zboru, ako aj zo samotného skutku a zadokumentovania dopravnej nehody, je evidentné, že riskantná jazda obvineného pod vplyvom alkoholu netrvala len krátky čas a v úseku nehodového deja, ale určitý dlhší úsek a čas, pričom obvinený, silne pod vplyvom alkoholu, svojou riskantnou a bezohľadnou jazdou, rýchlosťou výrazne vyššou ako je najvyššia dovolená (104 km/h až 127 km/h), ohrozoval iných účastníkov cestnej premávky, tak v predchádzanom vozidle, ako aj v oprotiidúcich vozidlách, pričom jedným z nich bolo aj vozidlo príslušníkov Policajného zboru, čím zvýšil všeobecné nebezpečenstvo, ktoré neskôr vyhrotilo až do vzniku dopravnej nehody s následkom v podobe spôsobenia ťažkej ujmy na zdraví. Navyše podľa znaleckého posudku č. 44/2019, vozidlo nemalo v čase vzniku dopravnej nehody platnú Technickú a Emisnú kontrolu a pneumatiky nemali predpísaný rozmer podľa Evidenčnej karty vozidla. V tejto súvislosti poukázala ministerka spravodlivosti na znenie ustanovení § 284 Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku, § 2 ods. 10 Trestného poriadku, § 2 ods. 12 Trestného poriadku a § 353 ods. 1 Trestného poriadku a namietala, že ak nie sú niektoré okolnosti prejednávanej veci objasnené v rámci prípravného konania, no napriek tomu prokurátor podá vo veci obžalobu, samosudca riadiac sa základnými zásadami a účelom trestného konania nemôže vo veci automaticky vydať trestný rozkaz, pretože jeho vydanie by bolo v rozpore s § 353 ods. 1 Trestného poriadku, ale má nariadiť hlavné pojednávanie a vykonať dokazovanie priamo pred súdom, aby účel trestného konania a zásada náležitého zistenia skutkového stavu boli naplnené. Dovolateľka ďalej vyjadrila názor, že konanie obvineného mohlo a malo napĺňať aj znaky iného trestného činu, než ako skutok kvalifikoval prokurátor a ak by sa okresný súd starostlivo riadil vyššie uvedenými ustanoveniami, túto možnosť by uvážil, trestný rozkaz by nevydal, pretože riskantné, arogantné, či pirátske jazdenie po našich cestách sa, podľa názoru ministerky spravodlivosti, stáva stále väčším problémom, títo vodiči svojím bezohľadným konaním ohrozujú na životoch a zdraví ostatných nič netušiacich ľudí, jazdiacich v iných vozidlách, prípadne aj chodcov a práve kumulácia jednotlivých nebezpečných faktorov (vysoká rýchlosť jazdy, šoférovanie pod vplyvom alkoholu, riskantné predbiehanie naproti idúcemu vozidlu), odlišuje právnu kvalifikáciu zločinu všeobecného ohrozenia od prečinu ublíženia na zdraví, prípadne prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky. Tým, že okresný súd vydal trestný rozkaz, zanedbal podľa názoru dovolateľky povinnosť zakotvenú v ustanovení § 353 ods. 1 Trestného poriadku, pretože podmienky na jeho vydanie splnené neboli, vzhľadom na závažné pochybnosti o právnej kvalifikácii, ktorá nadväzuje na opis skutkového deja, čím porušil zákon nielen v ustanovení § 353 ods. 1 Trestného poriadku, ale aj podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Vzhľadom na vyššie uvedené ministerka spravodlivosti navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky:

1) Podľa § 386 Trestného poriadku, vyslovil, že právoplatným trestným rozkazom Okresného súdu Michalovce z 19. decembra 2019, sp. zn. 21T/28/2019 bol porušený zákon v ustanovení § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, § 50 ods. 1 Trestného zákona, § 284 ods. 1 Trestného zákona, § 353 ods. 1 Trestného poriadku v prospech obvineného S. Q..

2) Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý trestný rozkaz Okresného súdu Michalovce z 19. decembra 2019, sp. zn. 21T/28/2019 a zrušil aj ďalšie rozhodnutia naň obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo, stratili podklad.

3) Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal Okresnému súdu Michalovce, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu ministerky spravodlivosti sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Michalovce (ďalej len „prokurátor“), ktorý po zhrnutí napadnutého rozhodnutia uviedol, že dozorový prokurátor mal v zázname o príprave na hlavné pojednávanie mimo iného navrhovaný aj úhrnný podmienený trest odňatia slobody s probačným dohľadom, avšak len nedopatrením po doručení trestného rozkazu akceptoval uloženie podmieneného trestu odňatia slobody bez uloženia probačného dohľadu. Vychádzajúc z ustálenej súdnej praxe vyjadril názor, že skutok bol správne kvalifikovaný ako prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona v súbehu s prečinom ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 3 písm. c) Trestného zákona, pričom sa nestotožnil s názorom ministerky spravodlivosti, že skutok mal byť kvalifikovaný ako trestný čin všeobecného ohrozenia podľa § 284 Trestného zákona, pretože obvinený silne pod vplyvom alkoholu svojou riskantnou a bezohľadnou jazdou s rýchlou výrazne vyššou ako je najvyššia dovolená, ohrozoval iných účastníkov cestnej premávky, v predchádzanom vozidle, ako aj oproti idúcich vozidlách, čím zvýšil všeobecné nebezpečenstvo, ktoré neskôr vyhotilo až do vzniku dopravnej nehody s následkom v podobe ťažkej ujmy na zdraví, pretože v zmysle relevantnej judikatúry sa pod zákonným znakom „ľudí“ tvoriacim súčasť objektívnej stránky predmetného trestného činu rozumie najmenej 7 osôb, teda ohrozenie menej ako 7 ľudí, respektíve ohrozenie majetkových hodnôt menších ako 133.000,- eur nenapĺňa objektívnu stránku trestného činu všeobecného ohrozenia. Prokurátor zároveň namietal, že dotknutý trestný čin (všeobecného ohrozenia) je ohrozovacím trestným činom predpokladajúcim z hľadiska objektívnej stránky taký charakter skutkového deja, ktorého následkom nie je vznik poruchy na zákonom chránených hodnotách, ale pri ktorom, hoc aj pri malej a nepredvídateľnej zmene skutkovej okolnosti, by takáto porucha v intenzite predpokladanej objektívnou stránkou nastala. Z uvedeného, podľa názoru prokurátora, vyplýva, že všeobecné nebezpečenstvo musí hroziť bezprostredne a zároveň musí byť vydaných do nebezpečenstva smrti alebo ťažkej ujmy na zdraví najmenej 7 osôb, pričom v prejednávanej veci, na základe výpovede príslušníkov Policajného zboru, bolo ohrozených celkom 5 osôb, navyše tieto boli ohrozené postupne a nie bezprostredne a súčasne. Na základe uvedeného prokurátor vyvodil záver, že vodič, ktorý svojou nebezpečnou jazdou postupne ohrozuje viacerých účastníkov cestnej premávky, nenapĺňa všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu všeobecného ohrozenia, nakoľko pri uvedenom trestnom čine je vylúčená kumulácia (sčítavania) dejov, ktoré samostatne ešte nedosahujú zákonom vyžadovanú intenzitu s tým, že aplikácia ustanovenia o pokračovaní trestnom čine pri trestnom čine všeobecného ohrozenia na rozdiel od trestných činov proti majetku, je možná iba v prípadoch, ak každý čiastkový útok samostatne dosahuje intenzitu dotknutého trestného činu. V opačnom prípade by mohol byť za trestný čin všeobecného ohrozenia stíhaný vodič, ktorý napríklad na ceste z Michaloviec do Košíc na siedmich rôznych od seba niekoľko kilometrov vzdialených úsekoch cesty nebezpečne predbieha iné vozidlo a vyvolá 7 kolíznych situácií, pri ktorých však bude bezprostredne ohrozený iba jeden, prípadne dvaja vodiči iného motorového vozidla.

V zásade obsahovo totožne sa k dovolaniu ministerky spravodlivosti vyjadril aj prokurátor Krajskej prokuratúry Košice, ktorý sa stotožnil s právnou kvalifikáciou obsiahnutou v napadnutom trestnom rozkaze namietajúc, že stíhaný skutok znaky skutkovej podstaty trestného činu všeobecného ohrozenia podľa § 284 Trestného zákona nenapĺňa.

K podanému dovolaniu sa vyjadril aj obvinený, prostredníctvom svojho zvoleného obhajcu, konštatujúc, že podľa jeho názoru bol skutkový stav zisťovaný a objasňovaný štandardným spôsobom povereným vyšetrovateľom Policajného zboru, nad ktorého činnosťou vykonával dozor prokurátor následne podávajúci obžalobu proti obvinenému S. Q.. V prípravnom konaní boli, podľa jeho názoru, vykonané všetky dostupné a navrhnuté dôkazy, na základe ktorých bol spoľahlivo zistený a objasnený skutkový stav, napokon z obsahu samotného dovolania vyplývajú odkazy na jednotlivé fragmenty výpovedí tak

obvineného, ako aj svedkov, ktoré neboli žiadnym spôsobom spochybnené. Obvinený od samého počiatku trestného stíhania riadne spolupracoval s povereným vyšetrovateľom, ku skutku sa v rozsahu vzneseného obvinenia doznal, svoj skutok oľutoval a ešte v čase, keď bol poškodený I. Y. v nemocnici, sa mu bol ospravedlniť, pričom jedným z výrokov napadnutého trestného rozkazu je aj výrok o povinnosti obvineného nahradiť poškodenému I. Y. škodu vo výške 11 953,40 eur, poškodenej W. G. škodu vo výške 202,60 eur a poškodenej D. a. s. vo výške 1087,36 eur, ktorú obvinený pravidelne podľa dohody so Slovenskou kanceláriou poisťovateľov spláca a aj za týmto účelom sa zamestnal v zahraničí (zo zákona mala Slovenská kancelária poisťovateľov výšku škody jednotlivým poškodeným v plnom rozsahu preplatiť, k čomu zrejme došlo). V tejto súvislosti vyjadril názor, že namietaný trest bol uložený v zákonom stanovenej sadzbe, pričom okresný súd zohľadnil všetky priťažujúce okolnosti, od uloženia trestu sa obvinený k vzniknutej situácii postavil zodpovedne, zamestnal sa v zahraničí a pravidelne škodu spláca. Vzhľadom na to, že obvinený v čase uloženia namietaného trestu nebol v skúšobnej dobe iného odsúdenia, ani nespáchal žiadne iné trestné činy a trestný čin nespáchal úmyselne, ale nedbanlivostne, je trest podľa jeho názoru primeraný, spravodlivý a v súlade so zaužívanou súdnou praxou v obdobných veciach. Poukázal ďalej na skutočnosť, že od spáchania skutku uplynuli už viac ako 2 roky, počas tejto doby sa nedopustil iného trestného činu ani priestupku, vedie riadny život a škodu riadne spláca, v prípade, že by mu bol vymeraný trest nepodmienečný s takým odstupom času, bolo by to kontraproduktívne a nenaplnilo by to zmysel a účel trestného konania, ktoré samé osebe malo na obvineného výrazne pozitívny a prevýchovný vplyv, navyše obvinený by nástupom do výkonu trestu prišiel o zamestnanie a o možnosť naďalej splácať náhradu škody. Z uvedených dôvodov navrhol dovolanie ako nedôvodné zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní posúdil naplnenie procesných podmienok pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného poriadku], oprávnenou osobou (§ 369 ods. 1 Trestného poriadku), na podnet osoby, ktorej zákon právo na podanie dovolania nepriznáva (poškodeného), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku). Zistil ďalej, že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku).

Najvyšší súd Slovenskej republiky však zároveň dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, pretože je zrejme, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku [§ 382 písm. c) Trestného poriadku].

V prvom rade sa žiada uviesť, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným a záväzným rozhodnutiam súdov predstavuje výrazný zásah do právnej istoty a stability právnych vzťahov v právnom štáte. Aj z uvedeného dôvodu je dovolanie určené k náprave najzásadnejších a zákonom taxatívne vymedzených procesných a hmotnoprávných väd, ktoré by svojimi dôsledkami mohli zásadne ovplyvniť trestné konanie, respektíve jeho procesný výsledok [primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod číslom 57/2007].

Podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednáváný trestný čin nepripúšťa.

Citované ustanovenie predstavuje osobitný dovolací dôvod vo vzťahu k ustanoveniu § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku pokrývajúceho vo všeobecnosti chyby spôsobené neprávym použitím hmotnoprávneho ustanovenia. Z tohto dôvodu má vo vzťahu k nemu charakter špeciálneho ustanovenia („lex specialis“).

Jeho použitie prichádza do úvahy „len“ v dvoch základných situáciách, a to v prípade, že trest bol uložený mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, teda pod dolnú alebo nad hornú jej hranicu alebo v prípade, že bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednáváný trestný čin nepripúšťa, pričom

jednotlivé druhy trestu sú vymenované v ustanovení § 32 Trestného zákona.

V prejednávanej veci bol obvinenému ukladaný trest odňatia slobody za dva trestné činy, a to prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona a prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 3 písm. c) Trestného zákona ako trest úhrnný podľa zásad v zmysle ustanovenia § 41 ods. 1 Trestného zákona, teda podľa prísnejšieho ustanovenia z nich, ktorým je § 157 ods. 2 Trestného zákona umožňujúci uložiť trest odňatia slobody v rozmedzí od 1 do 5 rokov (podľa § 289 ods. 3 Trestného zákona možno uložiť trest odňatia slobody až na 2 roky), pričom v súlade s ustanovením § 38 ods. 4 Trestného zákona (prevaha priťažujúcich okolností) bolo ešte potrebné takto zákonom stanovenú trestnú sadzbu upraviť zvýšením jej dolnej hranice z rozdielu medzi jej hornou a dolnou hranicou (§ 38 ods. 8 Trestného zákona) na úroveň 2 rokov a 4 mesiacov.

Okresný súd uložil obvinenému trest odňatia slobody vo výmere 2 rokov a 6 mesiacov, teda druh trestu, ktorý Trestný zákon za tento trestný čin pripúšťa a v rámci zákonom stanovenej trestnej sadzby (po jej úprave).

Najvyšší súd preto priestor pre úspešné podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku v prejednávanej veci nevzhliadol.

(Súd prvého stupňa uložil obvinenému v súlade s ustanovením § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkých druhov na dobu 5 rokov, dovoľateľka však tento druh trestu a ani jeho výmeru nenapádala).

Ministerka spravodlivosti oprela svoje dovolanie vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku o argument, že obvinenému mal byť ukladaný nepodmienečný trest odňatia slobody, pretože pre jeho podmienené odloženie neboli splnené zákonné podmienky.

Podľa § 32 Trestného zákona za spáchané trestné činy môže súd uložiť páchatelovi, ktorý je fyzickou osobou, len a) trest odňatia slobody, b) trest domáceho väzenia, c) trest povinnej práce, d) peňažný trest, e) trest prepadnutia majetku, f) trest prepadnutia vecí, g) trest zákazu činnosti, h) trest zákazu pobytu, i) trest zákazu účasti na verejných podujatiach, j) trest straty čestných titulov a vyznamenaní, k) trest straty vojenskej a inej hodnosti, l) trest vyhostenia.

Z citovaného ustanovenia, ako aj nadpisu nad ustanovením § 49 Trestného zákona v znení „Podmienečný odklad výkonu trestu odňatia slobody“ plynie, že Trestný zákon nepozná také osobitné druhy trestu ako podmienečný alebo nepodmienečný trest odňatia slobody, ale len trest odňatia slobody ako taký, ktorý je v zásade primárne nepodmienečný, no možno ho podmiennečne odložiť za splnenia podmienok plynúcich z ustanovenia § 49 a nasledujúcich Trestného zákona.

Z uvedeného je potom zrejmé, že pokiaľ sa dovoľateľka domáhala uloženia nepodmienečného trestu odňatia slobody namiesto trestu podmieneného, v zásade namietala neprimeranosť uloženého trestu. Takáto námietka však ministerkou spravodlivosti namietaný dovolací dôvod [§ 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku] nenapĺňa, pretože nejde ani o uloženie trestu mimo zákonom ustanovenej hranice a ani o uloženie druhu trestu, ktorý zákon za daný trestný čin nepripúšťa.

Ako to už bolo vyššie uvedené, dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok narúšajúci stav právnej istoty prichádza z tohto dôvodu do úvahy skôr len výnimočne v prípade zistenia skutočne závažných chýb, ktoré je potrebné, aj za cenu narušenia právoplatným rozhodnutím súdu nastolenej stability právnych vzťahov, napraviť. Zákonodarca pritom dospel k záveru, že v prípade uloženého trestu (ak samozrejme neprichádza do úvahy iný dovolací dôvod) je takouto závažnou chybou situácia, ak je uložený trest z hľadiska druhu neprípustný, alebo je uložený mimo zákonom ustanovenú trestnú sadzbu. Za takúto závažnú chybu však nepovažoval neprimeraný trest (ne/primeranosť je do určitej miery subjektívnou kategóriou), preto dovolaciemu súdu ani nezveril oprávnenie opätovne v rámci rozhodovania o mimoriadnom opravnom prostriedku posudzovať a prehodnocovať aj primeranosť

trestu.

Vzhľadom na to, že úlohou dovolateľa je v podanom dovolaní vecne vyšpecifikovať chyby, ktoré vyčíta napadnutému rozhodnutiu prípadne aj konaniu tomu rozhodnutiu predchádzajúcemu, avšak ich správne podradenie pod príslušný dovolací dôvod je už vecou dovolacieho súdu (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 120/2012), zvažoval najvyšší súd, či táto námietka ministerky spravodlivosti nenapĺňa dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, podľa ktorého dovolanie možno podať aj v prípade, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

V tejto súvislosti sa však žiada uviesť, že hmotnoprávne ustanovenia, ktoré sa svojou povahou a významom primkávajú ku všeobecným hľadiskám stanoveným pre voľbu druhu trestu a jeho výmery v § 34 ods. 1, ods. 3, ods. 4 Trestného zákona a nasledujúce, ako napríklad § 39 Trestného zákona, ale aj § 49 Trestného zákona, na rozdiel od ustanovení § 41, § 42 (o ukladaní úhrnného, spoločného a súhrnného trestu) alebo ustanovenia § 47 ods. 2 Trestného zákona, ktoré sú taktiež hmotnoprávne, ale kogentnej povahy, nemožno podriaďiť pod „nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia“, zakladajúce dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Pokiaľ nejde o situáciu, keď výrok o treste nemôže obstať v dôsledku toho, že je chybný výrok o vine, možno výrok o treste napadnúť z hmotnoprávnej pozície zásadne len prostredníctvom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku nie je naplnený tým, že obvinenému bol uložený trest za použitia § 49 a nasledujúcich Trestného poriadku v dôsledku čoho má byť uložený trest neprimeraný, pretože ak trest bol vymeraný v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby, nemožno tvrdiť, že trest bol uložený mimo trestnú sadzbu stanovenú Trestným zákonom (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 5/2011).

Vyššie uvedenými námietkami preto ministerka spravodlivosti dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, ale ani žiaden iný nenaplnila.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, dovolanie možno podať ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie situácia spočívajúca v tom, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiaden trestný čin, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho (prípadne miernejšieho) trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda, že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu (primerane napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3Tdo/29/2018, 2Tdo/6/2019, 5Tdo/48/2018).

Naposledy citované ustanovenie teda slúži výlučne na nápravu hmotnoprávnych chýb a jeho znenie za bodkočiarkou vylučuje možnosť úspešne sa domáhať preskúmania skutkových zistení, na ktorých je rozhodnutie založené, s výnimkou uvedenou v ustanovení § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému skôr konajúcimi súdmi, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru a nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov - ich posudzovanie je dominanciou konania odvolacieho [primerane uznesenie

najvyššieho súdu sp. zn. 2Tdo/7/2018 z 3. septembra 2018 (publikované v Zbierke pod číslom 96/2018)].

Dovolací súd teda hodnotí skutkový stav pri rozhodovaní o dovolaní, ktoré sa opiera o dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku len z toho hľadiska, či skutok, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, a ktorý je vymedzený v takzvanej skutkovej vete napadnutého rozsudku, zodpovedá znakom skutkovej podstaty príslušného trestného činu, pod ktorú bol napadnutým rozsudkom podradený.

Podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku minister spravodlivosti podá dovolanie aj proti právoplatnému rozhodnutiu vychádzajúceho zo skutkového stavu, ktorý bol na základe vykonaných dôkazov v podstatných okolnostiach nesprávne zistený, alebo ak boli pri zisťovaní skutkového stavu závažným spôsobom porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci.

Na tomto mieste je potrebné v prvom rade viesť, že v zásade ide o dva vzájomne sa vylučujúce dovolacie dôvody.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku prichádza do úvahy za predpokladu, že skutkový stav je správne ustálený [respektíve ho dovolací súd nemôže preskúmať a meniť v súlade s ustanovením § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (text za bodkočiarkou), ako je tomu v prípade dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia obvineným alebo generálnym prokurátorom]. Pokiaľ však skutkový stav nie je správne ustálený, jeho právne posúdenie, teda podradenie pod príslušné ustanovenie Trestného zákona neprichádza do úvahy (je predčasné), pretože ešte nie zrejmé (nie je ustálené), ktoré skutkové okolnosti je potrebné pod príslušné ustanovenie Trestného poriadku podradiť. V zásade ide o pomerne častý chybný postup zo strany obvinených ako dovolateľov, ktorí sa snažia neoprávnenosť z ich strany podať dovolanie pre nesprávne zistený skutkový stav preklenúť námietkou, že pokiaľ by bol skutkový stav, podľa ich názoru, správne zistený, skutok by musel byť inak právne posúdený a podradiť aj takéto skutkové námietky pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Skutočnosť, že minister spravodlivosti je oprávnený podať dovolanie (na podnet) podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (z dôvodu, že správne zistený skutkový stav je nesprávne právne posúdený) a zároveň aj podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku (z dôvodu, že skutkový stav nie je správne zistený), neznamená, že ich môže úspešne uplatniť naraz, pretože aj v tomto prípade platí, že ide o v zásade vzájomne sa vylučujúce dovolacie dôvody a ak minister spravodlivosti zistí, že skutkový stav nebol, podľa jeho názoru, správne ustálený, pričom v prípade, ak by po zrušení veci dovolacím súdom a opätovnom ustálení skutkového stavu súdmi nižšieho stupňa (v smere aký minister spravodlivosti v podanom dovolaní predpokladal) prichádzalo do úvahy iné právne posúdenie novoustáleného skutku, je úlohou ministra spravodlivosti podať dovolanie podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku a na do úvahy prichádzajúcu inú právnu kvalifikáciu skôr len poukázať.

O inú situáciu by išlo, pokiaľ by minister spravodlivosti zistil, že skutkový stav je síce, podľa jeho názoru, nesprávne zistený, ale aj za predpokladu, že by sa najvyšší súd s týmto názorom nestotožnil, dospel k záveru, že ani právna kvalifikácia doteraz ustáleného skutku neobstojí a skutok (aj bez jeho zmeny, teda tak ako bol ustálený), má byť posúdený podľa iného ustanovenia Trestného zákona. To však nie je prípad prejednávanej veci.

V prejednávanej veci ministerka spravodlivosti v podanom dovolaní poukázala na jednotlivé okolnosti nehodového deja, tak ako bol ustálený v skutkovej vete napadnutého trestného rozkazu a ako plynie zo záverov znaleckého posudku č. 44/2019. Osobitne poukázala na jednotlivé príčiny nehodového deja ako plné nevenovanie sa vedeniu vozidla zo strany obvineného v dôsledku požitia alkoholických nápojov konštatovala, že obvinenému v priebehu nehody nič nebránilo vo výhľade, takže si mal byť vedomý nepriaznivých podmienok pre predchádzanie vozidla idúceho pred ním, konštatovala ďalej, že išiel vysokou rýchlosťou, zrekapitulovala priebeh nehody v tom smere, že obvinený vybočil vľavo zo smeru

svojej jazdy z pravého jazdného pruhu, pričom čiastočne prešiel do protismeru dvojpruhovej komunikácie a následne sa zrazil s protiúčiacim vozidlom. Okrem toho poukazovala na jednotlivé dôkazy v podobe výpovede obvineného, svedka práv. N. S. z 10. mája 2019 alebo závery znaleckého posudku č. 44/2019. Dovolateľka však bližšie nekonkretizovala jednotlivé skutkové pochybenia súdu prvého stupňa, neuviedla, ktoré konkrétne skutkové okolnosti plynúce z ktorých dôkazov bolo potrebné pojať do takzvanej skutkovej vety napadnutého rozhodnutia, nekonkretizovala v čom mali spočívať chyby okresného súdu v pôvodnom konaní, na podklade ktorých by bolo možné dospieť k záveru, že súd prvého stupňa nepostupoval v súlade s § 2 ods. 12 Trestného poriadku, teda, že jeho hodnotenie vykonaných dôkazov nie je založené na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne.

Ak však minister spravodlivosti využije svoje oprávnenie podať dovolanie podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku pre nesprávne zistenie skutkového stavu v podstatných bodoch na základe vykonaných dôkazov, musí v dovolaní konkretizovať nesprávnosť úvah, ktorými sa súd spravoval pri hodnotení dotknutých dôkazov (§ 168 ods. 1 Trestného poriadku), nakoľko len taká chyba môže byť v uvedenej situácii podkladom pre zrušenie napadnutého rozhodnutia dovolacím súdom. Ak sa dovolateľ obmedzí na výpočet vykonaných dôkazov alebo uvedie len ich vlastné hodnotenie, dovolanie je zrejme nedôvodné § 382 písm. c) Trestného poriadku, (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 45/2017).

Pokiaľ v rámci dovolacieho dôvodu namietaného podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku), dôjde zo strany dovolateľa len ku konštatovaniu nesúlahu s napadnutým rozhodnutím bez špecifikácie konkrétnych pochybení, nemôže dôjsť k založeniu namietaného dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 3 Trestného poriadku (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2Tdo/57/2016).

Napriek tomu, najvyšší súd dodáva, že pokiaľ dovolateľka vyjadrila názor, že riskantná jazda obvineného pod vplyvom alkoholu netrvala len krátky čas v úseku nehodového deja, ale určitý dlhší úsek a čas, že obvinený pod vplyvom alkoholu riskantnou jazdou ohrozoval iných účastníkov cestnej premávky, pričom jedným z protiúčiacich vozidiel boli príslušníci policajného zboru, čím obvinený zvýšil všeobecné nebezpečenstvo, ktoré neskôr vyhrotilo až do vzniku dopravnej nehody, následkom ktorej bolo spôsobenie ťažkej ujmy na zdraví, a preto žalovaný skutok mal byť právne kvalifikovaný ako trestný čin všeobecného ohrozenia podľa § 284 Trestného zákona, k tomu je potrebné uviesť, že takýto záver nemá oporu vo vykonanom dokazovaní a ani v ustálenej súdnej praxi.

Trestného činu všeobecného ohrozenia podľa § 284 ods. 1 Trestného zákona sa dopustí ten kto úmyselne

- a) vydá ľudí do nebezpečenstva smrti alebo ťažkej ujmy na zdraví alebo cudzí majetok do nebezpečenstva škody veľkého rozsahu tým, že spôsobí požiar alebo povodeň, alebo poruchu, či haváriu prostriedku hromadnej prepravy, alebo škodlivý účinok výbušnín, plynu, elektriny, rádioaktivity alebo iných podobne nebezpečných látok alebo síl, alebo sa dopustí iného podobného nebezpečného konania (všeobecné nebezpečenstvo), alebo
- b) všeobecné nebezpečenstvo zvýši alebo sťažuje jeho odvrátenie alebo zmiernenie.

Všeobecné nebezpečenstvo vznikne vtedy, ak všeobecne nebezpečným konaním (v odseku 1 demonštratívne uvedeným) nastane situácia, ktorá svojou povahou, rozsahom a intenzitou ohrozenia znamená nebezpečenstvo vzniku následkov spočívajúcich v ohrození chránených záujmov. Všeobecné nebezpečenstvo musí hroziť bezprostredne, čo znamená výrazné priblíženie sa k poruche. Pre stav všeobecného nebezpečenstva aj keď k poruche nemusí vôbec dôjsť, je typická živelnosť a neovládateľnosť priebehu udalosti, pri ktorej vznik poruchy je závislý na náhodných okolnostiach, ktoré sa vymykajú vplyvu páchatela i ohrozených osôb skutočne prítomných (primerane publikované rozhodnutia R 12/1988, R 24/1982).

Vydaním ľudí do nebezpečenstva smrti alebo ťažkej ujmy na zdraví sa rozumie ohrozenie väčšieho počtu ľudí, najmenej sedem osôb (primerane publikované rozhodnutie R 39/1982).

Skutok tak, ako ho ustálil súd prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí, je aj podľa názoru najvyššieho súdu správne právne posúdený, pričom ani z ustáleného skutku, ale ani vykonaného dokazovania neplynie, že by stíhaný skutok, a to ani po doplnení o obsah výsledkov vykonaného dokazovania, bolo možné posúdiť ako trestný všeobecného ohrozenia podľa § 284 Trestného zákona.

Ani z ustáleného skutku, ale ani z vykonaného dokazovania neplynie a napokon to netvrdí ani samotná dovolateľka, že by obvinený vydal do bezprostredného, priamo hroziaceho nebezpečenstva smrti alebo ťažkej ujmy na zdraví väčší počet ľudí, teda súčasne najmenej sedem konkrétne určených osôb, preto právna kvalifikácia konania obvineného ako trestného činu všeobecného ohrozenia podľa § 284 Trestného zákona neprichádza do úvahy.

V prejednávanej veci, vychádzajúc z vykonaného dokazovania, bolo ohrozených v súčte nanajviš 5 osôb, navyše tieto osoby boli ohrozené postupne a nie bezprostredne súčasne. Aj podľa názoru najvyššieho súdu vodič, ktorý svojou nebezpečnou jazdou postupne ohrozuje viacerých účastníkov cestnej premávky, nenaplnia všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu všeobecného ohrozenia, pretože pre naplnenie objektívnej stránky uvedeného trestného činu sa vyžaduje súčasné bezprostredné vydanie do nebezpečenstva smrti alebo ťažkej ujmy na zdraví aspoň 7 ľudí naraz, k čomu pri postupom vyššie naznačenom deji nedochádza, keďže pri každej ďalšej nebezpečnej situácii, predchádzajúce nebezpečenstvo už netrvá, zaniklo (ak vodič, ktorý je v aute sám, napríklad postupne ohrozuje pred ním idúce osobné motorové vozidlá, v ktorých sú po dve osoby, pričom momentálne ohrozuje posádku v poradí tretieho osobného motorového vozidla, keďže dej prebieha postupne, posádku dvoch predchádzajúcich motorových vozidiel už neohrozuje).

Obdobne tak nie je možné súhlasiť ani so všeobecným konštatovaním dovolateľky, že ak nie sú niektoré okolnosti prejednávanej veci objasnené v rámci prípravného konania, no napriek tomu prokurátor podá vo veci obžalobu, samosudca riadiac sa základnými zásadami a účelom trestného konania nemôže vo veci automaticky vydať trestný rozkaz, pretože jeho vydanie by bolo v rozpore s § 353 ods. 1 Trestného poriadku, ale má nariadiť hlavné pojednávanie a vykonať dokazovanie priamo pred súdom, aby účel trestného konania a zásada náležitého zistenia skutkového stavu boli naplnené.

Na tomto mieste sa žiada uviesť, že neoddeliteľnou súčasťou práva obvineného na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je právo na kontradiktórny trestný proces, pričom princíp rovnosti strán a kontradiktórnosti konania nie je naplnený za situácie, keď súd nahrádza svojou činnosťou aktivitu jednej zo strán konania (primerane rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Karelín proti Rusku, Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 374/2020).

Spravodlivé meritórne rozhodnutie súdu, ktoré má komplexné (obojsmerné) dokazovanie orgánov činných v trestnom konaní v zmysle § 2 ods. 10 Trestného poriadku umožniť, je v prípade dôkaznej núdze rozhodnutie podľa zásady dôkazného bremena, teda pri pochybnostiach v prospech obžalovaného, čo znamená v neprospech obžaloby. Spravodlivé je, aby každý, kto spáchal trestný čin, bol za jeho spáchanie odsúdený a primerane potrestaný, ale len vtedy, resp. v tom rozsahu, v ktorom mu je vina dokázaná v konaní pred súdom. V tomto konaní rozhoduje súd ako nestranný orgán a zodpovednosť za dokázanie skutku, ktorý sa obžalovanému kladie za vinu, nesie prokurátor (ako žalujúca strana). Ak má prokurátor niesť zodpovednosť za dokázanie viny obžalovaného v konaní pred súdom a ak má súd v tomto konaní vystupovať ako nestranný orgán, nemožno požadovať, aby súd vo vzťahu k prípravnému konaniu plnil úlohu „prieskumného vyšetrovateľa“ (ktorá v zásade patrí prokurátorovi). Primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 118/2014.

Nie je úlohou súdu na hlavnom pojednávaní napomáhať dokazovaniu tvoriacemu podklad pre uznanie viny, a to vo vzťahu k pochybnostiam o ktoromkoľvek kvalifikačnom momente, vrátane okolností podmieňujúcich použitie vyššej trestnej sadzby (rozsahu činu a iné) - primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 51/2016.

Z uvedeného je potom zrejme, že pokiaľ orgány činné v trestnom konaní nedostatočne objasnia sťažovanú trestnú činnosť vo fáze prípravného konania a prokurátor napriek tomu podá obžalobu, nie je úlohou súdu nahradiť činnosť prokurátora, vykonať dokazovanie a chyby prípravného konania odstrániť, pretože by tým došlo k porušeniu zásady kontradiktórnosti konania ako neoddeliteľnej súčasti práva obvineného na spravodlivý proces.

Je pravdou, že ťažisko dokazovania spočíva na konaní pred súdom, primárne ale toto dokazovanie nevykonáva súd, ale strany v konaní a pokiaľ prokurátor v konaní pred súdom dôkazné bremeno neunesie, súd obžalovaného spod obžaloby prokurátora oslobodí.

Aj keď v prejednávanej veci o takýto prípad nejde, najvyšší súd zároveň nezistil existenciu podmienok pre zmenu zisteného skutkového stavu na podklade dôvodov predostretých dovolateľkou a v nadväznosti na to ani nesplnenie podmienok pre vydanie trestného rozkazu.

Pokiaľ prokurátor vo svojom vyjadrení okrem iného poukázal na skutočnosť, že obvinenému v rozpore s ustanovením § 51 ods. 1 Trestného zákona mal byť uložený probačný dohľad nad jeho správaním v skúšobnej dobe, k tomu je potrebné uviesť, že dovolateľka túto skutočnosť nenamietala, pritom najvyšší súd je dovolacími dôvodmi uvedenými v dovolaní viazaný (§ 385 ods. 1 Trestného poriadku).

Navyše aj keby snáď tento dovolací dôvod, ktorý by bolo možné vzťahovať pod ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia), uplatnený bol, k zrušeniu napadnutého rozhodnutia by s ohľadom na ustanovenie § 371 ods. 5 Trestného poriadku nevedol. Obvinenému bol, ako to už bolo uvedené, uložený okrem iného trest odňatia slobody vo výmere 2 roky a 6 mesiacov s podmieneným odkladom jeho výkonu na dobu 3 rokov. Medzičasom však už cca dve tretiny skúšobnej doby uplynuli, pričom z obsahu spisu neplynú a dovolateľka to ani netvrdí, že by obvinený aj bez uloženého probačného dohľadu podmienky podmieneného trestu neplnil. Z uvedeného je potom zrejme, že uloženie probačného dohľadu nad správaním obvineného na zvyšnú cca jednu tretinu skúšobnej doby by zásadným spôsobom postavenie obvineného neovplyvnilo, preto dôvod pre zrušenie napadnutého rozhodnutia, podľa názoru najvyššieho súdu ani z tohto pohľadu nie je daný.

Vzhľadom na to, že dovolateľka skutočnosťami, ktoré uviedla vo svojom dovolaní, zjavne nenaplnila dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. h), písm. i) a ani § 371 ods. 3 Trestného poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí dovolanie podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Na základe vyššie uvedených dôvodov preto senát najvyššieho súdu jednomyselne rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.